

ภาพปก

กะเหล็บ ภาษนะสถานถ้ายไม้ไผ่ของชาวลาวโซ่ง ในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นภาษนะสำหรับสะพายติดตัว คล้ายกระเป๋าดือของสตรีในปัจจุบัน

ศาลาการเปรียญวัดพระทรง อำเภอมืองจังหวัดเพชรบุรี มีรูปทรงงดงาม เป็นฝีมือช่างพื้นเมืองเพชรบุรี

ภาพพระพุทธเจ้า จากสมุดพระมาลัยของวัดกณการาม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี นอกจากภาพประกอบเป็นแบบจิตรกรรมไทยแล้ว การจารึกใช้ภาษามอญ^{๕๕}ทั้งสิ้น

มหาวิทยาลัยศิลปากร

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑-๒๕๒๖-๒๕๒๗

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ผลงาน
วิชาการ การค้นคว้าวิจัยในคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร และบุคคลทั่วไป

เจ้าของ

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวัง
สนามจันทร์ นครปฐม

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แฉมสุข นุ่มนนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คำรง วงศ์อุปราช

บรรณาธิการ

วิบูลย์ ลิ้มสุวรรณ

กองบรรณาธิการ

พิทักษ์ เชาวคำรงค์

ชุลีบูล บุรณเวช

ยุรฉัตร บุญสนิท

กรรมการผู้จัดการ

พันทิพา ศรีพันธุ์ผล

สำนักงาน

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง
สนามจันทร์ นครปฐม ๗๓๐๐๐ โทร. ๒๔๒๙๙๗

กำหนดออก

ปีละ ๒ ฉบับ ภาคการศึกษาละ ๑ ฉบับ

ราคา ๒๐ บาท

๖๙๖
๙๙.๙.๖๙

บรรณาธิการแถลง

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรฉบับนี้ตั้งใจจะกำหนดเนื้อหา ให้เน้นหนักไปทางด้านศิลปวัฒนธรรม แต่เราก็ทำไม่ได้ตามเจตนารมณ์นัก เพราะมีต้นฉบับอยู่ในมือค่อนข้างจำกัด ไม่สามารถครอบคลุมศิลปวัฒนธรรมได้อย่างกว้างขวางเท่าที่ควร ทำให้เนื้อหาส่วนใหญ่หนักไปทางภาษาและวรรณกรรม แต่อย่างไรก็ดี บทความทางวิชาการที่ปรากฏในฉบับนี้คงได้รับความสนใจจากผู้อ่านและนักวิชาการทั่วไป โดยเฉพาะสมาชิกที่ติดตามวารสารของเรามาโดยตลอดเช่นเคย

อนึ่ง วารสารอักษรศาสตร์ ฯ ฉบับนี้มีบทความพิเศษของ พล.ร.ม. ปิ่น มาลากุล ท่านได้เขียนขึ้นสำหรับวารสารนี้โดยเฉพาะ เนื่องในโอกาสครบรอบ ๘๐ ปีของท่าน ซึ่งในโอกาสพิเศษนี้ทางคณะอักษรศาสตร์ และกองบรรณาธิการ ฯ ได้มีความเห็นร่วมกันว่า ควรเพิ่มบทความพิเศษเกี่ยวกับผลงานของ พล.ร.ม. ปิ่น มาลากุล ในวารสารอักษรศาสตร์ ฯ ฉบับต่อ ๆ ไปอีก ๒-๓ ฉบับ เพื่อเป็นการระลึกถึงท่านในฐานะที่ท่านเป็นผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ และบทบาทของท่านที่มีต่อวงการศึกษานในบ้านเมืองเรา

วารสารอักษรศาสตร์ ฯ ฉบับนี้เราพยายามปรับปรุงตกแต่ง รูปเล่ม โดยเฉพาะปกให้น่าสนใจยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ในคานเนื้อหาสาระในฉบับก็จะพยายามปรับปรุงให้มีคุณภาพเข้มข้นมากขึ้นด้วย

หวังว่าวารสาร “อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” จะได้รับการสนับสนุนจากนักวิชาการ และบุคคลทั่วไป ในโอกาสต่อ ๆ ไปด้วยดี

ท่านที่ประสงค์จะส่งบทความวิชาการลงพิมพ์ในวารสารอักษรศาสตร์ ฯ โปรดส่งไปที่ บรรณาธิการวารสารอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม ๗๓๐๐๐

สารบัญ

สนามจันทร์รำลึก

ม.ล. ปิ่น มาลากุล ๑

ฟิลิปปีนส์ : แก่งคุดตาดำเนินธรรมและทิศทางของ “ฟิลิปปีนส์นิยม”

สุพรรณิ กาญจนันท์ ๕

สวัสดิรักษา : ความเชื่อของชาย

นันทา ขุนภักดี ๓๑

การศึกษาวรรณกรรมแปล เรื่อง “ความพยายาม”

วินิตา คิณันต์ ๔๕

ร้อยกรอง : ผลผลิตจากเงื่อนไขของสังคม

สุพรรณ ทองคล้าย ๕๕

อะไรอะไรก็พอสมควรแล้ว

วรฤทธิ์ ฤทธาณี ๗๓

คำสอนในภาษาไทยสมัยอยุธยา

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ ๗๕

เอมิล โซลา : จากอัตถนิยมสู่ธรรมชาตินิยม

กรรณิกา จรรย์แสง ๑๒๑

พระบฏ จิตรกรรมไทยที่อุบล

วิบูลย์ ลีสุวรรณ ๑๓๓

ย่าเหล

พนัญชัย สรรคบุรณรักษ์ ๑๔๓

ดร.ชนีวารสาร อักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่ ๑-ปีที่ ๖

๑๖๑

ขอเขียนและทักเสนอความคิดเห็นเป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน มิใช่ความรับผิดชอบ
ของคณะบรรณาธิการ

คอยพบ

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉบับหน้า

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๒, ๒๕๒๖

บทความพิเศษ

ม.ล. ปิ่น มาลากุล : บทบาททางการเมือง ฯ

และบทความวิชาการสาขาต่าง ๆ

มนุษยศาสตร์

สังคมศาสตร์

ศิลปะ

สมัครเป็นสมาชิกได้ที่

พันทิพา ศรีพนผล

คณะอักษรศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

นครปฐม ๗๓๐๐๐

(ปีละ ๔๐ บาท เชื้อประโยชน์ส่งจ่าย ป.ณ. นครปฐม)

สนามจันทร์รำลึก

ม.ล. ปิ่น มาลากุล

ท่านบรรณาธิการวารสารอักษรศาสตร์
แห่งคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
มีจดหมาย ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๗
(เมื่อวานนี้) มาถึงข้าพเจ้า ขอบทความเรื่อง
หนึ่งสำหรับลงพิมพ์ในวารสาร ฉบับที่ ๑ ปีที่
๗ บอกมาว่าจะเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมหรือการ
ศึกษาก็ได้

ข้าพเจ้ายินดีสนับสนุนกิจการของคณะ
อักษรศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัยแห่งนี้ มา
ตั้งแต่เปิดคณะ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ จึงตกลงจะ
เขียนให้ แต่จะเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมหรือ
การศึกษาเพียงใดหรือไม่ ก็ขอให้ท่านผู้อ่าน
พิจารณาเอาเอง

สนามจันทร์ ถ้าเป็นคนก็เป็นเพื่อน
รักของข้าพเจ้ามา ๓๐ ปีแล้ว ถ้าเป็นญาติ
สนามจันทร์ก็เป็นพี่ สนามจันทร์เติบโต มี
รูปร่างลำต้นแล้ว เมื่อข้าพเจ้าไปพบครั้งแรก
ใน พ.ศ. ๒๔๕๓ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราช

ดำเนินไปยังพระราชวังสนามจันทร์ เพื่อ
การประลองยุทธเสือป่าตามปกติ ข้าพเจ้า
เป็นเด็กอายุ ๑๑ ปี กับ ๓ เดือน ยังเด็กนัก
เขายังไม่ให้ไปซ้อมรบดอก หม่อมเจ้าแหว
จักร จักรพันธุ์ นักเรียนโรงเรียนมหาดเล็ก
หลวง เลขประจำตัว ๑ พาข้าพเจ้าไปชม
พระราชวังสนามจันทร์ ไปยืนคิดคำนึงอยู่ที่
ริมสระเมี่ยงพระที่นั่งสามัคคีมุขมาตย์ ว่า
เมื่อไรหนอ เขาจะให้ข้าพเจ้าไปซ้อมรบ
กับเขาบ้างแล้วท่านแหว ก็ทรงจัดการให้
ข้าพเจ้ากลับกรุงเทพ ฯ

ปีต่อมา มีพระบรมราชโองการ โปรด
เกล้าฯ ให้กรมมหาดเล็กแต่งตั้งนักเรียน โรง
เรียนมหาดเล็กหลวง ๗ คน เป็นนักเรียน
มหาดเล็กรับใช้ รับราชการฉลองพระเดช
พระคุณในจำนวน ๗ คนนั้น ข้าพเจ้าอยู่
ลำดับที่ ๖ ความสูงของร่างกายอยู่กลาง ๆ แต่
อายุน้อยที่สุดคือ ๑๑ ปี กับ ๑๑ เดือน คราว
นี้ได้ตามเสด็จไปยังพระราชวังสนามจันทร์